

Studie av evalueringsfunksjonen i frivillige organisasjoner

Evalueringsavdelingen i Norad

Evalueringsavdelingen har ansvar for å planlegge og kvalitetssikre uavhengige evalueringer av aktiviteter finansiert over det norske utviklingsbudsjettet. Evalueringene dokumenterer resultater i utviklingssamarbeidet, samler erfaringer for læring og er informasjonskilde for myndighetene og den norske offentlighet. Arbeidet er regulert av utenriksrådets instruks for evalueringsvirksomheten i norsk bistandsforvaltning av 29.mai 2006.

Hensikten med dette sammendraget er å gjøre evalueringsresultatene lettere offentlig tilgjengelige. Først informeres det om bakgrunnen for evalueringen og dens funn, konklusjoner og anbefalinger. Deretter følger en omtale av berørte parters kommentarer til evalueringen. Til slutt kommer Evalueringsavdelingens vurdering og anbefalinger til Utenriksdepartementet om oppfølging.

A Study of Monitoring and Evaluation in Six Norwegian Civil Society Organisations ¹

Evalueringen er gjennomført av **Andante – tools for thinking AB**

Bakgrunn og formål

Rundt en femtedel av norsk bilateral bistand forvaltes av norske frivillige organisasjoner, og organisasjoner med flerårige avtaler med Norad er ansvarlig for mye av dette. Formålet med studien var å få en oversikt over og vurdering av resultatmåling og evaluering i disse organisasjonene og om virksomheten fremmer læring, med sikte på å få råd om organisasjonenes fremtidige arbeid med dette.

Funn og konklusjoner

Studien finner at organisasjonenes evalueringsarbeid stort sett fungerer bra. Organisasjonene har en god og åpen evaluingskultur og dyktige og interesserte medarbeidere. Kvaliteten på evalueringene er tilfredsstillende, selv om en kunne ha ønsket seg flere mer omfattende evalueringer og bruk av flere typer metoder. Organisasjonene har organisert evalueringsarbeidet noe forskjellig, men likhetene er tydeligere enn forskjellene. Studien peker også på

at evalueringsarbeidet, som i stor grad er desentralisert i organisasjonene, har utviklet seg i positiv retning de siste fem årene.

Studien finner på den annen side at virksomheten ofte er lite forankret i en evalueringpolicy eller andre overordnede dokumenter, og at budsjettene for arbeidet er uklare. Flere av organisasjonene har ikke gode nok systemer for behandling og oppfølging av rapporter hos ledelse og styre. Studien sier også at Norads avdeling for sivil samfunn bør utnytte organisasjonenes evalueringer bedre i sitt arbeid.

Anbefalinger

Studien anbefaler organisasjonenes ledelse og styre å følge evalueringsarbeidet nærmere. Studien anbefaler organisasjonene å

- utarbeide en spisset evalueringpolicy som er mer praktisk nyttig og samtidig gir strategisk retning for evalueringsfunksjonen.
- vurdere arbeidsbeskrivelsene for sine evaluerings- og resultatmålingsenheter opp mot organisasjonens behov, og i lys av dette foreta eventuelle endringer av dets oppgaver.
- ha årlige eller flerårige budsjetter

for evaluering og knytte evalueringsevirsomheten til overordnet styring.

- utvikle og standardisere prosesser for forankring, kvalitetssikring og oppfølging av evalueringer.
- se på hva som hindrer og fremmer læring i organisasjonen og vurdere tiltak for å lære mer av evalueringene.

Synspunkter fra berørte parter

De berørte organisasjonene var positive til at de ble involvert under prosessens gang, noe de mente hadde vært lærerikt. Det var bred enighet om at rapporten setter søkelys på viktige spørsmål innen resultatmåling og evaluering på en måte som inspirerer til å utvikle og forbedre arbeidet. Det ble i hovedsak gitt honnør til rapporten og organisasjonene var enige i de fleste anbefalingene.

På den annen side mente noen organisasjoner at

- rapporten kunne ha sett mer på opplegg for løpende resultatmåling, ikke bare evaluering.
- det er behov for å se på evaluering og resultatmåling som en helhet i større grad enn studien gjorde, med sikte på å få til opplegg for det samlede resultatmålings- og evalueringarbeidet.
- evaluering knyttet til humanitært arbeid kunne vært behandlet grundigere.

Noen organisasjoner har pekt på at hyppig utskifting av personell gjør det viktig å få på plass rutiner som gjør det mulig å ta vare på lærdommer fra

evalueringer. Likeledes var det flere som påpekte behovet for å vurdere hvordan arbeidet med resultater bedre kan kommuniseres utad.

Flere organisasjoner har for øvrig informert om at de allerede er i gang med å følge opp evalueringens anbefalinger. *Norges Røde Kors* vil dessuten ta initiativ til et læringsnettverk blant organisasjonene, foreløpig med utgangspunkt i de organisasjonene som omfattes av studien.

Ut fra studien har *Norads avdeling for sivil samfunn (SIVSA)* tatt lærdom av at avdelingen bør bli tydeligere på hvilke forventninger de har til organisasjonenes evaluering- og resultatarbeid. Det er organisasjonenes ansvar å ha gode systemer for resultatoppfølging. Databasen med organisasjonenes gjennomganger og evalueringer er et viktig verktøy, men den kan utnyttes bedre. SIVSA er videre opptatt av læring og organisasjonene skal oppsummere forhold rundt læring i årlig møte. Organisasjonene bør også lære av hverandre. SIVSA er dessuten opptatt av at Sør-perspektivet kommer tydeligere frem i evalueringssessene.

Evalueringssavdelingens vurdering og anbefalinger om oppfølging

Organisasjonene viste interesse og engasjement under evalueringssessene, blant annet med kommentarer til utkast til rapport. Evalueringssavdelingen er i noen grad enig i organisasjonenes syn om at en kunne ha ønsket at resultatmåling og spesielle forhold ved humanitært arbeid

hadde vært behandlet grundigere. Avdelingen mener imidlertid at evalueringen besvarer de viktigste spørsmålene i oppdragsbeskrivelsen på en god måte og har inntrykk av at selve evalueringssessene var lærerik for de evaluerte organisasjonene.

Nedenfor følger de anbefalingene som avdelingen mener forvaltningen og organisasjonene bør vurdere for oppfølging. Organisasjonenes ledelse og styre bør følge evalueringssessene nærmere.

Organisasjonene bør:

- utarbeide en spisset evalueringsspolicy som er mer praktisk nyttig og samtidig gir strategisk retning for evalueringssfunksjonen.
- vurdere arbeidsbeskrivelsene for sine evalueringss- og resultatmålingsenheter opp mot organisasjonens behov, og i lys av dette foreta eventuelle endringer av dets oppgaver.
- ha årlige eller flerårige budsjetter for evaluering og knytte evalueringsevirsomheten til overordnet styring.
- utvikle og standardisere prosesser for forankring, kvalitetssikring og oppfølging av evalueringer.
- se på hva som hindrer og fremmer læring i organisasjonen og vurdere tiltak for å lære mer av evalueringene.
- se nærmere på opplegget for evaluering og resultatmåling på det humanitære området.

Norad

Direktoratet for utviklingssamarbeid
Norwegian Agency for Development Cooperation

Postadresse:

Postboks 8034 Dep, NO-0030 OSLO

Besøksadresse:

Ruseløkkveien 26, Oslo, Norway

Tel: +47 22 24 20 30

Fax: +47 22 24 20 31

postmottak@norad.no

www.norad.no

ISBN: 978-82-7548-682-8

Foto: iStock

Opplag: 300

Rapporten er elektronisk tilgjengelig på
www.norad.no/evaluering